

SPAT! SMOS!
OEPS, IK MORS!

LESMAF

0. Intro:

Welkom in de lesmap van **SPAT! SMOS! OEPS, IK MORS! (4+)**!

Binnenkort komen wij in jouw klas spelen. Om de kijkervaring van jouw leerlingen zo optimaal mogelijk te maken, stelden we deze lesmap samen.

Deze lesmap bestaat uit twee delen.

- 1) **Voor de voorstelling:** Hier vind je manieren om jouw leerlingen voor te bereiden op ons bezoek (én hen enthousiast te maken!). Je leest er hoe je met jouw leerlingen ‘theater’ kan bespreken, maar vindt er ook enkele afspraken, thematische gespreksstarters en korte verkennende opdrachten over de voorstelling.
- 2) **Na de voorstelling:** Hier vind je manieren om de voorstelling met jouw klas(sen) na te bespreken. Naast enkele richtvragen en achtergrondinformatie, vind je er een heleboel leuke opdrachten om samen met jouw leerlingen zélf aan het smossen te gaan!

Tip van de vlexperten: Jij kent jouw leerlingen het beste. Beschouw deze map als een inspiratiemap met materiaal dat je naar eigen wens kan inzetten. Schuif met opdrachten, breid opdrachten uit, of gebruik onze opdrachten als basis om zelf leuke smospraktijken uit te lokken!

Veel plezier met de voorstelling!

Groetjes,
De vlexperten

Elisa & Niels

1. Over de voorstelling

GESPREK: Lees dit tekstje voor aan je leerlingen voor we komen spelen. Vraag wat ze denken dat er zal gebeuren. Er zijn geen foute antwoorden.

“Twee grijze figuren komen jouw klaslokaal binnen. Ze speuren en snuffelen tot ze vinden wat ze zoeken: vlekken. Ze poetsen tot alles spik en span is, want elke vlek moet weg! Maar wanneer hun koffertjes opengaan, gebeurt er iets bijzonders...

Plots duikt er kleur op, SPAT!

Vormen veranderen, SMOS!

Magie kladdert in het rond, OEPS, IK MORS!

Met een tik, een veeg, een sprongetje en een hoop verwondering krijgt hun wereld beetje bij beetje kleur. Een voorzichtige glimlach komt tevoorschijn... Maar lukt het hen wel alleen? Of hebben ze elkaars hulp nodig?

In SPAT! SMOS! OEPS, IK MORS! ontdek je hoe leuk het kan zijn om samen te mogen morsen. Een expressieve slapstickvoorstelling vol geknoei en durf. Want soms heb je gewoon een vriend en een kleurige kladder gekkigheid nodig!”

Credits:

Concept en spel: *Elisa Goossens en Niels Nijs*

Rekwisieten: *Louise Buysschaert*

Muziek: *Floris De Smet*

Coaching: *Karolien Verlinden*

Met ondersteuning van: *c o r s o, Het Oude Badhuis*

Met dank aan: *Poetry Pigeon*

2. Voor de voorstelling:

Wat is theater?

GESPREK: SPAT! SMOS! OEPS, IK MORS! is een toneelvoorstelling bij jou op school. Naar een voorstelling kijken is voor sommige leerlingen misschien nieuw. Daarom is het goed het er vooraf over te hebben. Zo weet iedereen waar ze aan toe zijn. Volgende vragen helpen je op weg:

- Wie ging al eens naar het toneel? Wat zag je?
- Wat vind je leuk/niet leuk aan toneel?
- Wat is een acteur? Wat doet een acteur?
- Wat is een publiek?

In een toneelvoorstelling kan alles gebeuren. Een voorstelling vertelt een verhaal, dat soms echt gebeurd is, en soms ook niet. De acteurs spelen dus een verhaal voor het publiek, en doen alsof het echt is. Na de voorstelling zijn de acteurs weer gewoon zichzelf. Zie je de acteurs nadien in de gang? Dan zijn ze dus weer *gewone mensen*.

Het verhaal dat de acteurs vertellen kan je doen lachen, huilen, boos worden,... Het kan je allerlei dingen doen voelen. Normaal bekijk je een voorstelling in een grote zaal, maar wat bijzonder is aan SPAT! SMOS! OEPS, IK MORS!, is dat de acteurs in het klaslokaal zelf komen spelen. Daarom zijn er enkele afspraken:

- Een toneelvoorstelling bekijken is anders dan naar film kijken. De acteurs horen en zien het publiek. Daarom is het belangrijk dat je tijdens de voorstelling niet de hele tijd met elkaar praat of dingen naar de acteurs roept. Natuurlijk mag je wel lachen als je iets grappig vindt of reageren als de acteurs je een vraag stellen.
- Tijdens de voorstelling gebeurt er vanalles op de scène, misschien krijg je zin om mee te doen, maar dat is niet de bedoeling. Het is belangrijk dat je tijdens de voorstelling blijft zitten.

Over wat gaat de voorstelling?

GESPREK: SPAT! SMOS! OEPS, IK MORS! is de titel van de voorstelling. Vooraan de lesmap vind je ook de affiche van de voorstelling terug. Volgende vragen kunnen je helpen de titel en de affiche te bespreken:

- Wat is een spat? Wat is smossen?
- Heb jij al eens gemorst? Wanneer was dat? Wat had je gemorst? Hoe reageerden de volwassenen? Waarom? Wat is jouw unieke vlekverhaal?
- Wat doe je meestal wanneer je gemorst hebt? Heb je ooit al een vlek laten liggen? Of maakte je ooit al een vlek die je niet weggepoetst kreeg?
- Wat zie je op de affiche? Wat voor mensen staan erop? (*Zijn ze vrolijk, triest, bang,..? Waarom is dat?*) Wat zit er in hun koffertjes?

Tip van de vlexperten: Bovenstaande vragen lokken waarschijnlijk heel wat verhalen uit. Je kan de leerlingen ook vragen de verhalen in tekening om te zetten. Maak een gallerij van vlek-tekeningen en laat de leerlingen de kunstwerken titels geven.

DOEN: Sommige mensen vinden vlekken maken misschien leuk, maar niet iedereen vindt dat.

De personages uit deze voorstelling - 'de vlexperten' - vinden vlekken zelfs gevaarlijk! Zo gevaarlijk dat ze er rond moeten sluipen. Ga nu zelf met je leerlingen op 'vlekkenluip':

- Hoe kan je door het lokaal sluipen? Hoe ben je op zoek naar een vlek? Zo voorzichtig mogelijk?
- Zet een muziekje op. Wanneer de muziek speelt, sluipen de leerlingen in het lokaal. Stopt de muziek? Dan is er een vlek gevonden! Op dat moment roep jij SPAT en moeten alle leerlingen zo stil mogelijk staan, zo worden ze niet vuil. Begint de muziek weer, dan kunnen de leerlingen weer sluipen.
- Sta je niet stil wanneer de muziek stopt (en word je dus gepakt door de vlek?). Dan ben je af en kom je aan de zijkant. Daar kan je de andere vlexperten in de gaten houden.

3. Na de voorstelling

Over de voorstelling

GESPREK: Een toneelvoorstelling kan heel wat los maken bij de leerlingen. Daarom is het fijn om kort na de voorstelling met de leerlingen te bespreken wat ze gezien hebben, wat ze gevoeld hebben. Onderstaande vragen helpen je daarbij op weg.

- Wat zag je in de voorstelling?
- Wat gebeurde er?
- Wat gebeurde er op het einde?
- Moest je lachen tijdens de voorstelling?
- Wilde je soms meedoen?
- Was je soms bang?

In SPAT! SMOS! OEPS, IK MORS! ontmoet je twee vlexperten die een gevaarlijke vlek ontdekken. Ze proberen de vlek helemaal weg te halen, maar dat lukt niet echt.

- Vind jij een vlek ook soms gevaarlijk? Moet voor jou ook 'elke vlek weg'? Ken je iemand zoals de vlexperten?
- In de voorstelling hoor je dat de vlek allerlei gekke dingen kan doen zoals groeien of van kleur veranderen. Zag jij ooit al zo'n magische vlek?

Tijdens het wegpoetsen van de vlek, maken ze alleen maar meer vlekken. Ze morsen en ontdekken dat spelen met vlekken fijn kan zijn. Ze maken een smosboel en hebben plezier met de vlekken én elkaar. 'Elke vlek zijn plek!', hoor je de vlexperten zelfs zeggen.

- Wanneer was jij ondergesmost of bevuil en vond je dat fijn? Misschien op de jeugdbeweging, op sportkamp, tijdens een natte boswandeling,...

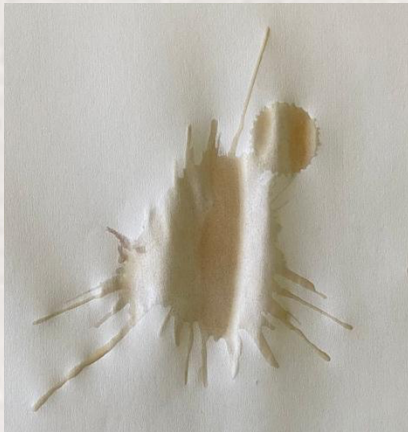
De vlek-catalogus

DOEN: De vlexperten zijn experts in vlekken identificeren. Ze weten alles over de vlekken die ze vinden, maar kunnen je hulp gebruiken bij een aantal nieuwe vlekken. Bekijk onderstaande vlekken en beantwoord de volgende vragen:

- Vanwaar komt deze vlek?
- Welk geluid maakt deze vlek?

- Heeft deze vlek een naam?
- Hoe voelt deze vlek zich?

Word zelf een vlexpert!

DOEN: De vlexperten in de voorstelling speuren naar vlekken in het lokaal en geven ze een naam. Word nu samen met je leerlingen zelf zo'n vlexpert. Ga op ontdekking. Welke vlekken kan je vinden in je lokaal, op de speelplaats? Hoe zien ze eruit? Wat heeft deze vlek gemaakt? Welke naam kan je ze geven? Welk geluid maakt deze vlek? Kan je deze vlek nadoen?

DOEN: In de voorstelling zie je de vlexperten een boekje bovenhalen met alle vlekken. Een catalogus met verschillende vlekken in. Het helpt hen om de vlekken makkelijker te verwijderen. *Protocol: Identificatie!* Maak met je leerlingen zelf zo'n vlekken-catalogus!

- Teken op losse papieren de vlekken na die je hebt gevonden (of misschien kan je wel een afdruk van de vlek maken op papier!)
- Kleef ze in een groot boek en noteer bij elke vlek:
  - De naam van de vlek (*Ohlala spat, wauw spat, hohoho spat, ..*)
  - Waar je de vlek gevonden hebt (*Speelplaats, 2025*)
  - Wat de vlek gemaakt heeft (*Opgedroogde kauwgom*)
- Versier de voorkant van jullie eigen 'vlekken-catalogus'!

Tip van de vlexperten: Sommige vlekken lijken op het eerste zicht gevaarlijk, maar zorgen net voor heel veel plezier. Dat zijn de extra speciale vlekken!

Elke vlek zijn plek-portret!

DOEN: De vlexperten vinden vlekken eerst niet zo leuk, maar omarmen ze daarna. Van vieze spatten komen ze tot mooie oehlala-vlekken. Ze ontdekken dat morsen niet enkel leuk is, maar ook mooi. En dat je dat ook samen kan doen! Ga nu samen met anderen morsen en maak een even mooi 'Elke vlek zijn plek!' -portret!

- Verzamel in het klaslokaal dingen waar je mee kan morsen. Denk aan verf, penselen, stempels (*misschien zelfs in twee gesneden groenten?*) maar ook aan knutsellijm, aarde,...
- Ga in groepjes van vier rond een groot vel papier zitten.
- 1, 2, 3, ... SMOS!

Bespreek per groepje welke vlekken je kan zien op de (*niet meer zo-*)witte papieren. Waar geef je jullie kunstwerken een plek?

Tip van de vlexperten: Doe best iets aan dat vuil mag worden, voor je met deze opdracht begint.

Dankjulliewel om samen met ons te smossen!

